

**Granskning av ansökan om ersättning från
Migrationsverket**
Vaggeryd kommun

Innehåll

Sammanfattning	1
Inledning	3
Granskningsresultat	4

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Vaggeryd kommun fått uppdraget att granska ansökning av ersättning från Migrationsverket inom kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Revisionsfråga

Har kommunstyrelsen och övriga nämnder tillfredställande rutiner för ansökning av ersättningar från Migrationsverket med tillräcklig intern kontroll?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande bedömning är att rutinerna huvudsakligen är tillfredställande för kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt överförmyndarnämnden.

Iakttagelser

- Vi bedömer att ansvarsfördelningen för ansökan är tydlig.
- Vi har noterat att det saknas skriftliga rutiner för hantering av ansökan om ersättning till Migrationsverket inom socialnämnden, överförmyndarnämnden och delvis inom kommunstyrelsen.

- Vi har noterat att kunskap om hantering av ansökningar är personbundet och att det hanteras av en ekonom inom socialnämnden
- Vi har noterat att det inte finns någon som har ett övergripande ansvar för att ansökningar sker
- Vi noterar att det finns en särredovisning av intäkter och kostnader kopplat till flyktingverksamheten.

Rekommendationer

- Vi rekommenderar att skriftliga rutiner för ansökan inom kommunstyrelsen, socialnämnden och överförmyndarnämnden upprättas. Rutinerna bör omfatta hela förfarandet från ansökan till avstämningar om ersättningen erhålls.
- Vi rekommenderar att mer än en person som är insatt i förfarandet med ansökning om ersättning inom socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen utses.
- Vi rekommenderar att en förvaltningsövergripande samordningsgrupp som exempelvis kan bidra med sammanställningar, uppsikt över rutiner och förändringar i regelverk utses
- Vi rekommenderar nämnderna att säkerställa samtliga ersättningar märks med aktivitetskoder.

Jönköping den 17 januari 2017

DELOITTE AB

Torbjörn Bengtsson
Certifierad kommunal
revisor

Sebastian Lundin
revisor

Inledning

1.1. Bakgrund

När kommunen tar emot flyktingar finns möjlighet till ersättning från Migrationsverket. Viss ersättning erhålls automatiskt medan annan ersättning måste ansökas på kommunens initiativ. Exempel på sådana ersättningar är tolkkostnader, ersättning för hyra, extra stöd i skolan osv.

Om det inte finns tillfredställande rutiner för ansökningar finns en risk att kommunen missar medel som kommunen enligt lag är berättigad till.

1.2. Syfte och avgränsning

Granskningen är avgränsad till socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden, överförmyndarnämnden samt kommunstyrelsen.

1.3. Revisionsfråga

Har kommunstyrelsen och övriga nämnder tillfredställande rutiner för ansökningar av ersättningar från Migrationsverket och finns en tillräcklig intern kontroll?

1.4. Underliggande frågeställningar

- Finns dokumenterade rutiner för ansökningar?
- Är ansvarsfördelningen tillfredsställande?

- Hur säkerställer kommunen att alla möjliga ansökningar om ersättning görs?
- Hur redovisar respektive nämnd sina kostnader och intäkter för flyktingmottagandet?

1.5. Revisionskriterier

Granskningens revisionskriterier är kommunallagen, Förordning om statlig ersättning för vissa utlänningar (2010:1122).

1.6. Metod och granskningsinriktning

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier samt intervjuer med berörda chefer och tjänstemän.

1.7. Kvalitetssäkring

Rapporten har kvalitetssäkrats av de intervjuade förvaltningarnas företrädare.

Granskningsresultat

Utifrån genomförda intervjuer och dokumentstudier presenteras i följande kapitel resultatet av genomförd granskning.

Regler för ansökan om ersättning

Enligt lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning är Vaggeryds kommun skyldig att efter anvisning ta emot en eller flera flyktingar. Vaggeryds kommunal uppgick år 2016 till 46.

Kommunen kan utöver lagen om mottagande av vissa nyanlända flyktingar också teckna överenskommelse att ta emot ensamkommande flyktingbarn. För ensamkommande flyktingbarn tecknas en överenskommelse om att tillhandahålla boendeplatser.

Kommunen erhåller olika slag av ersättningar för mottagande av flyktingar. Kommunen erhåller grundersättning, ersättningar som erhålls automatiskt, och ersättningar som måste ansökas.

Grundersättningar betalas ut en gång per år och erhålls i samband med att kommunen tecknar överenskommelser om mottagande av nyanlända flyktingar och ensamkommande flyktingbarn

Exempel på ersättningar som erhålls automatiskt är:

- Ersättning för etablering och introduktion av nyanlända personer
- Boendeplatser på boende för ensamkommande barn
- Ersättning för initiala kostnader
- Prestationsbaserad ersättning till och med 2015.

Andra ersättningar som kommunen har rätt att ansöka om är ersättning som baseras på faktiska kostnader och kräver en ansökan hos Migrationsverket. Exempel på faktiska kostnader kommunen kan få ersättning för är:

- Utredningskostnader för placering av barn – schablonbelopp
- Barn och elever i grund- och förskola samt gymnasieskola – schablonbelopp
- Belagda boendeplatser på boende för ensamkommande barn – schablonbelopp
- Initiala kostnader till exempel resekostnader och försörjningsstöd – faktisk kostnad
- Belagda boendeplatser på boende för ensamkommande barn – faktisk kostnad eller schablonbelopp
- Varaktig vård – faktisk kostnad
- Tolkkostnader – faktisk kostnad

- Tomhyra i de fall kommunen har meddelat Migrationsverket att de kan erbjuda en lägenhet, till dess anvisning har skett – faktisk kostnad
- Särskilda- och extraordinära kostnader – faktisk kostnad
- Kostnader och arvoden för gode män – faktisk kostnad.

Kostnader ska sökas per kvartal, halvår eller helår.

Ansökning och bilagor ska oftast vara Migrationsverket tillhanda senast ett år efter utgången av det kvartal kostnaden uppstod. Begär Migrationsverket komplettering till ansökan måste dessa hanteras snabbt annars förloras rätten till ersättning. När en ansökan har skickats till Migrationsverket verkställs vanligtvis utbetalningen inom cirka sex månader. Med rådande situation dröjer betalningar i regel längre än sex månader.

Organisation för ansökningar till Migrationsverket

Vaggeryds kommun har under år 2014 till 2016 tagit emot följande antal flyktingar.

Tabell 1. Statistik över flyktingmottagande i Vaggeryds kommun

År	Antal mottagna vuxna och familjer	Antal mottagna ensamkommande barn
2016	84	5
2015	*34	75
2014	*33	14

Källa: Arbetsmarknadsenheten och socialförvaltningen

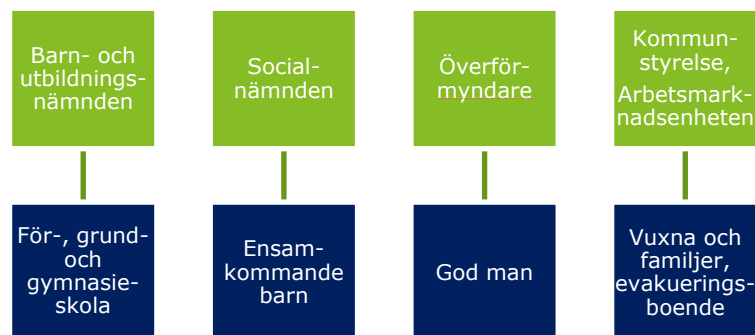
*Källa: www.migrationsverket.se

Av de 84 mottagna flyktingarna år 2016, avser 25 vuxna och 59 barn.

Vaggeryds kommun har år 2016 avtal med Migrationsverket om att tillhanda hålla 90 boendeplatser för ensamkommande flyktingbarn. Vid granskningstillfället är 80 ensamkommande barn placerade i Vaggeryds kommun.

Mottagning av nyanlända flyktingar hanteras av flera nämnder i Vaggeryds kommun. De nämnder som främst hanterar flyktingar är barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och överförmyndarenämnden. Inom kommunen hanterar även arbetsmarknadsenheten, som lyder under kommunstyrelsen, mottagande av flyktingar.

Figur 1. Organisation hantering av ansökning om ersättning för kostnader i samband med mottagande av flyktingar.

Blåa rutor avser vilka områden respektive nämnd ansöker om ersättning för.

Finns dokumenterade rutiner för ansökningar?

Inom socialnämnden och överförmyndaren saknas dokumenterade rutiner för ansökan om ersättning av kostnader i samband med flyktningmottagandet.

I sakavstämningen framkom att barn- och utbildningsnämnden efter genomförda intervjuer har upprättat en arbetsrutin för att söka ersättning från Migrationsverket.

Arbetsmarknadsenheten har utarbetat checklistor som används vid de initiala kontakterna med de mottagna flyktingarna. Det saknas dock dokumenterade rutiner för hur ansökan om ersättning ska hanteras. Vi har noterat att arbetsmarknadsenheten arbetar utefter en rutin, där underlag för kostnader som har uppstått i samband med flyktningmottagandet sparas i en separat mapp. Vid ansökningstillfället flyttas innehållet i mapparna till olika pärmar beroende på vad ansökningen avser.

Bedömning och rekommendationer

Vår bedömning är att det saknas dokumenterade rutiner inom kommunstyrelsen, socialnämnden och överförmyndarnämnden. Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden och överförmyndarnämnden att säkerställa att det finns dokumenterade rutiner.

Är ansvarsfördelningen tillfredsställande?

I Vaggeryds kommun hanterar olika personer inom olika förvaltningar och enheter ansökning av ersättning från

Migrationsverket. Vi har noterat att det saknas en person eller grupp med övergripande kommunansvar för bevakning och förändring inom området. Vid granskningstillfället fanns ingen person med ett sådant ansvar.

Inom socialnämnden är det en ekonom som ansvarar för att ansökan om ersättning sker till Migrationsverket. Det finns ingen ersättare som kan bistå med återsökning utifall ekonomen exempelvis bli sjukskriven eller byter tjänst. Det är ekonomen som även ansvarar för uppföljning av ansökningar som inte blir beviljade.

Inom arbetsmarknadsenheten är det en flyktinghandläggare som ansvarar för att ansökning om ersättning sker till Migrationsverket. Inom enheten finns det ytterligare en person som kan bistå vid ansökan om ersättning från Migrationsverket. Flyktinghandläggarna ansvarar även för att följa upp ansökningar som inte blir beviljade.

Inom barn- och utbildningsnämnden har en ekonom tidigare ansvarat för att ansökan om ersättning sker. Från och med hösten 2016 hanteras ansökan av en utredare. Inom nämnden kan ekonomen som tidigare har skött ansökan bistå vid ansökan om ersättning från Migrationsverket.

För kostnaderna som uppstår i samband med tillsättande av god man ansöker överförmyndarkansliet i Värnamo om ersättning. Det är en person som ansvarar för ansökan om ersättning för ensamkommande barn Vaggeryd kommun och en person som ansvarar för övriga kostnader som uppstår i samband med tillsättande av god man. Inom

överförmyndarkansliet i Värnamo finns det ersättare som kan genomföra ansökning om ersättning vid exempelvis sjukdomsbortfall.

Bedömning och rekommendationer

Vi har noterat att det saknas en förvaltningsövergripande funktion som har ansvar för omvärldsanalys och att samtliga ansökningar sker.

Vår bedömning är att det går att stärka den interna kontrollen kring ersättning från Migrationsverket då det ej finns någon ersättare inom vissa nämnder. Det är av extra vikt att dokumentera rutiner för ansökning om ersättning då endast är ett fåtal personer hanterar ansökningar.

Vår rekommendation är att socialnämnden säkerställer att minst två personer inom respektive förvaltning har kunskap om rutiner kring ansökan om ersättning från Migrationsverket. Vidare rekommenderar vi att en kommun- eller förvaltningsövergripande samordningsansvarig grupp utses med uppsikt över exempelvis regelförändringar och rutiner.

Hur säkerställer kommunen att alla möjliga ansökningar om ersättning görs?

Socialnämnden

Socialnämnden ansöker om ersättning för ensamkommande flyktingbarn och personer som har behov av LSS-tjänster samt hemtjänst.

Ensamkommande barn kan vara placerade i exempelvis HVB-hem eller familjehem. För barn placerade i familjehem och barn placerade enligt lag med särskilda bestämmelser om vård av unga erhålls ersättning för de faktiska kostnaderna som uppstår i samband med placeringen. Per oktober 2016 har kommunen placerat tre ensamkommande barn i familjehem, fyra barn i hem hos anhöriga och ett barn i jourhem. Ansökningarna grundas på placeringsbeslut och arvodesredogörelser. Besluten rapporteras från handläggarna inom förvaltningen till ekonomen.

För ensamkommande flyktingbarn som placeras i kommunens boende enligt avtal får kommunen ansöka om 1600+300 kr/dygn i schablonersättning. Vaggeryds kommun har per år 2016 avtal med Migrationsverket om att ta emot 90 ensamkommande barn. Utifrån avtalet erhåller kommunen 1 600 kr per dygn per plats och ytterligare 300 kr per belagda dygn. Kommunen har 65 barn placerade i egna HVB-hem samt 6 barn placerade i HVB-hem i annan kommun. Varje månad skickar handläggarna på HVB-hemmen information om antalet belagda platser som utgör grunden för ansökan om ersättning om 300 kr per dygn.

För att erhålla ersättning från Migrationsverket för kostnader förknippade med LSS och hemtjänst krävs att kommunen har tagit ett beslut enligt socialtjänstlagen i vård för hem eller boende. I sakavstämningen framkom att för den flykting som har behov av LSS-insatser och den som har behov av hemtjänst har beslut fattats för och ansökan skett i december månad 2016.

Arbetsmarknadsenheten

Arbetsmarknadsenheten ansöker om flera olika former av ersättningar för kostnader som uppstår i samband med flyktingmottagandet. Exempel på kategorier som flyktingarna kan delas in i och som Vaggeryds kommun har tagit emot är personer i eget boende, anvisning från anläggningsboende samt kvotflyktingar.

För exempelvis mottagande av kvotflyktingar eller flykting från anläggningsboende anmäler enheten till Migrationsverket om de har en ledig lägenhet. Om en flykting sedan blir anvisad till kommunen kan ansökan ske för den period som lägenheten stod tom. Ansökan om tomhyra sker då flyktingen eller flyktingarna flyttar in i bostaden.

Arbetsmarknadsenheten utreder och hjälper flyktingar som av olika orsaker inte kan ingå i etableringen med ansökan om ekonomist bistånd. Exempel på utredning som man erhåller ersättning för är exempelvis bostadsbidrag, föräldrapenning och efterlevnadsstöd.

Vid mottagande av flyktingarna sparas samtliga underlag i separata mappar märkta med vilken slags kostnad de avser.

Barn- och utbildningsnämnden

För asylsökande i skolan erhåller kommunen schablonbelopp år 2016:

- 49 700 kronor per år för en elev i förskoleklass
- 97 500 kronor per år för en elev i grundskola, obligatorisk sarskola, specialskola

- 110 800 kronor per år för en elev i gymnasieskola och gymnasiesarskola.

För asylsökande i skolan erhåller kommunen schablonbelopp år 2015:

- 32 500 kronor per år för en elev i förskoleklass
- 63 800 kronor per år för en elev i grundskola, obligatorisk sarskola, specialskola
- 72 500 kronor per år för en elev i gymnasieskola och gymnasiesarskola.

Ansökan kan göras för max tio perioder om fyra veckor under ett kalenderår. Ansökan om schablonersättning sker en gång per kvartal. Ersättningen ska täcka de kostnader som kommunen har för förskolan eller utbildningen inklusive skolskjuts. Kommunen kan dock ansöka om ersättning för extraordinära utbildningskostnader.

Rutinen för ansökan utgår från uppgifter som lämnas från administratörer på kommunens skola för nyanlända. I skolan för nyanlända görs en utredning av barnens förkunskaper innan de placeras ut i olika klasser. I samband med mottagandet av barnen registreras de i en excelfil av administratörerna. Efter att barnen har påbörjat skolgången rapporteras deras närvaro i systemet Extens. När ansökan om ersättning görs sker en avstämning mellan excelfilen och barnens närvaro för vilka perioder som kommunen har rätt att ansöka om ersättning för. Ytterligare en avstämning sker av administratörerna på skolan för nyanlända att samtliga uppgifter är korrekta.

Överförmyndarkansliet säkerställer att alla kostnader ansöks om ersättning för hos Migrationsverket genom att kvartalsvis begära in arvodesredogörelser från god man. I samband med att arvodesredogörelsen inhämtas även underlag för milersättning och andra kostnader som exempelvis tolkkostnader. När arvodesbeslutet tas utgör beslutet underlag för ansökan om ersättning av kostnaden hos Migrationsverket.

Bedömning och rekommendationer

Vi bedömer att det finns tillfredställande rutiner som ligger till grund för att ansökan om ersättning sker inom socialnämnden, barn- och utbildningsförvaltningen samt kommunstyrelsen.

Då ingen kostnad uppstår för överförmyndaren om ingen arvodesredogörelse inkommer från god man anses rutinen för säkerställande att alla möjliga ansökningar görs tillfredställande.

Hur redovisar respektive nämnd sina kostnader och intäkter för flyktingmottagandet?

Vi har från nämnderna erhållit ekonomisk redovisning kopplat till mottagande av flyktingar. Nedan följer redogörelse för respektive nämnd.

Tabell 2. Socialnämndens redovisning hantering ensamkommande barn.

År	Intäkter	Kostnader
2016-01-01		
2016-09-30	*45 016 tkr	*- 32 915 tkr

2015-01-01	**26 019 tkr	** - 25 575 tkr
2015-12-31		
2014-01-01	**0 tkr	** - 444 tkr
2014-12-31		

** Källa: Årsredovisning per 2015-12-31 och 2014-12-31.

* Källa: redogörelse delårsbokslut per 2016-09-30.

Tabell 3. Arbetsmarknadsenhetens redovisning för flyktingmottagande

År	Intäkter	Kostnader
2016-01-01		
2016-10-31	3 704 tkr	-2 400 tkr
2015-01-01		
2015-12-31	2 492 tkr	- 2 671 tkr
2014-01-01		
2014-12-31	1 316 tkr	- 2 904 tkr

Källa: Ekonomienheten, Vaggeryd kommun.

Tabell 4. Vaggeryds kommuns redovisning för evakueringsboende.

År	Intäkter	Kostnader
2016-01-01		
2016-10-31	3 147 tkr	-2 491 tkr
2015-01-01		
2015-12-31	1 181 tkr	-1 181 tkr

Källa: Ekonomienheten, Vaggeryd kommun.

Vi har noterat att Migrationsverket har avvecklat alla evakueringsplatser, så kallade evakueringsboenden. Kommunen kan fortfarande ansöka om ersättning för de kostnader man har haft.

Tabell 5. Barn och utbildningsnämndens redovisning för asylsökande i skolan.

År	Intäkter	Kostnader
2016-01-01 2016-11-22	6 425 tkr	- 3 293 tkr
2015-01-01 2015-12-31	2 112 tkr	- 1 871 tkr
2014-01-01 2014-12-31	302 tkr	- 492 tkr

Källa: Barn- och utbildningsförvaltningen.

Kostnaderna avser främst löner till lärare. År 2015 hade kommunen en kostnad om 120 tkr för extra ordinärkostnader avseende byggmodul som användes tillfälligt till skolundervisning. För år 2016 har ansökan inte gjorts för kvartal fyra.

Tabell 6. Överförmyndarens redovisning för ersättning till god man.

År	Intäkter	Kostnader
2016-01-01 2016-11-30	2 524 tkr	- 2 514 tkr

Källa: Ekonomienheten, Vaggeryd kommun.

Bedömning och rekommendationer

Vi noterat nämnderna följer upp samtliga ansökningar om ersättning från Migrationsverket och att det finns en särredovisning som underlättar uppföljning av flyktingverksamheten inom nämnderna.

Vi har också noterat att socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt överförmyndaren har en särredovisning men att den kan utvecklas kring redovisning av kostnader. Vi har noterat att ersättningar bokförs via aktivitetskod. Det föreligger en viss osäkerhet kring att all ersättning har bokförts via aktivitetskoder. Vi rekommenderar nämnderna att säkerställa samtliga ersättningar märks med aktivitetskoder.

Deloitte erbjuder tjänster inom revision, skatterådgivning, business consulting och finansiell rådgivning till offentliga och privata klienter inom en mängd branscher. Med ett globalt nätverk av medlemsfirmor i mer än 150 länder, kan Deloitte erbjuda spetskompetens av världsklass och djup lokal expertis för att hjälpa klienter med de insikter de behöver för att ta itu med sina mest komplexa utmaningar. Samtliga 244 000 medarbetare i nätverket arbetar för att nå den gemensamma visionen – To be the standard of excellence.

Med Deloitte avses en eller flera av Deloitte Touche Tohmatsu Limited, en brittisk juridisk person, och dess nätverk av medlemsfirmor, som var och en är juridiskt åtskilda och oberoende enheter. För en mer detaljerad beskrivning av den legala strukturen för Deloitte Touche Tohmatsu Limited och dess medlemsfirmor, besök www.deloitte.com/about.